

Deutsch-Polnisch-Ukrainische Sommerakademie 2015 für Nachwuchswissenschaftlerinnen und -wissenschaftler

08.12.2015

Berichtet von Berichtet von M.A. Anna Wrona

W dniach od 6 do 13 września 2015 w murach Niemieckiego Instytutu Kultury Polskiej w Darmstadt miała miejsce Niemiecko-polsko-ukraińska szkoła letnia. Wydarzenie to ma już wieloletnią tradycję i także tym razem Instytut na Mathildenhöhe gościł młodych naukowców z Niemiec, Polski i Ukrainy, aby pod opieką organizatorów Manfreda Macka i Petera Olivera Loewa oraz zaproszonych profesorów mogli oni zaprezentować swoje projekty i aktywnie uczestniczyć w dyskusjach na temat historii stosunków między tymi trzema krajami oraz ich współczesnego stanu.

Studenci i doktoranci z Polski, Niemiec i Ukrainy mogli w nowatorski sposób pogłębić swoją wiedzę na ten temat, gdyż ważnym aspektem akademii był nie tylko jej międzynarodowy, ale także interdyscyplinarny charakter. Przedstawiciele takich dziedzin jak politologia, ekonomia, literaturoznawstwo czy dziennikarstwo mieli szansę zabrać głos w tym ważnym dyskursie i przedstawić swój punkt widzenia oraz wymienić się swoimi doświadczeniami i wiedzą. Każdy uczestnik był zobligowany do zaprezentowania swojego aktualnego projektu, po czym otrzymywał on pytania i komentarze od pozostałej grupy, które bardzo często owocowały konstruktywną wymianą zdań i dostarczały referentom nowych impulsów do ich pracy. Zajęcia obejmowały trzy bloki tematyczne, którym przewodzili zaproszeni profesorowie i każdy z nich wygłaszał na rozpoczęcie danego bloku krótki wykład. Profesor Hans-Jürgen Bömelburg z Uniwersytetu Justusa Liebiga w Gießen mówił o międzykulturowości w Europie Wschodniej z perspektywy czasu i nakreślił dlaczego konflikty w XIX i XX wieku nabierają na sile. Pod jego opieką swoje projekty zaprezentowali:

- Natalia Jasik: Die nationalen Minderheiten als Akteure in der neuen Diplomatie am Beispiel der deutschen Minderheit in Polen,
- Ivan Kapas: Soviet resistance movement in Ukraine: organization, legitimation, memorialization (1941–1953),
- Lisa Höhenleitner: Das Oppenheim-Haus in Wrocław – ein Fenster zu 300 Jahren Stadtgeschichte öffnet sich,
- Saskia Metan: Edition, Rezeption und Übersetzung des „Tractatus de duabus Sarmatiis“: Wissen über das östliche Europa im frühneuzeitlichen Transfer (1517–1634),
- Kseniia Lopukh: Die Historische Schule der Nationalökonomie und die ukrainische Wirtschaftslehre: Geschichte und Gegenwart.

Drugi blok tematyczny prowadziła prof. Renata Macharska z Uniwersytetu Johanna Gutenberga w Moguncji, która mówiła o powrocie przestrzeni do kulturoznawstwa. Pod jej przewodnictwem swoje prace przedstawili:

- Anja Jahn: Menschheitsplagen in vergessenen Landkreisen. Subjektkonstitutionen in Tkaczyszyn-Dyckis topographischer Lyrik,
- Olena Karpova: Interdisziplinäre Zusammenarbeit im Bildungsbereich als Beitrag zur Entwicklung der deutsch-polnisch-ukrainischen Beziehungen,
- Sophie Schwarzmaier: Leon Chwistek (1884–1944) und die Wissenschaftskultur seiner Zeit,
- Olena Sydorenko: Nomination in der polylingualen Welt,
- Jana-Katharina Mende: Das Konzept des Messianismus in Mickiewiczs Vorlesungen am Collège de France,
- Anna Wrona: Juden und Nichtjuden in der 2. Generation nach der Shoah in Polen und in Österreich.

Ostatniemu blokowi zajęć towarzyszył prof. dr Stefan Garsztecki z Technicznego Uniwersytetu w Chemnitz, który podczas swojego wykładu mówił o granicach i transgranicznej kooperacji w Europie Środkowo-Wschodniej. Pod jego opieką swoje projekty zaprezentowali:

- Argam Gasparian: Die Sicherheitsdimension deutscher Außenpolitik,
- Zhanna Mylogorodska: Ukraine's Old and New Divisions,
- Dr. Susanne Spahn: Das Ukraine-Bild in den russischen Auslandsmedien am Beispiel Deutschlands,
- Rafał Ulatowski: Diedeutsch-polnischen Beziehungen von 1990 bis 2015,
- Anna Szumelda: Is small beautiful? Lebenswirklichkeiten und Wirtschaftsweisen in kleinen landwirtschaftlichen Betrieben in Ost-und Südpolen. Eine wachstumskritische Betrachtung.

Oprócz obligatoryjnych zajęć każdy uczestnik miał możliwość korzystania z bogatych zasobów biblioteki i archiwum Instytutu, które obejmują około 65 tysięcy pozycji literatury polskiej, polsko-niemieckich przekładów oraz innych materiałów z zakresu polsko-niemieckich stosunków kulturalnych. Uczestnicy dysponowali odpowiednią ilością czasu, aby we własnym zakresie ruszyć na poszukiwanie nowych materiałów do pracy, a także skorzystać z gotowości profesorów i pracowników naukowych Instytutu do już indywidualnej rozmowy. W czasie wolnym studenci i doktoranci mogli skorzystać z wielokształtnej oferty kulturalnej, o którą zatroszczyli się organizatorzy, a która obejmowała m. in. spotkanie z ukraińskim autorem Serhij Zhadan, udział w koncercie wieczorowym Chopin-Tango z Kevinem Kenner i Piazzoforte, wieczór filmowy oraz wędrowkę po okolicznych terenach. W ten sposób uczestnicy mogli w różnorodnym kontekście i już w luźniejszej atmosferze bliżej się poznać i dzielić się swoimi wrażeniami i przemyśleniami, odkrywając jednocześnie interesujące zakątki miasta Darmstadt.

Szkoła letnia, organizowana przez Niemiecki Instytut Kultury Polskiej w Darmstadt, trwała co prawda tylko tydzień, jednak cel, który jej przyświeca, jest długoterminowy. Młodzi naukowcy z Polski, Niemiec i Ukrainy zebrali się, aby uczyć się od siebie nawzajem, w nowym świetle spojrzeć na przedmioty swoich zainteresowań oraz związane z nimi problemy i tym samym uświadomić sobie złożoność niemiecko-polsko-ukraińskich stosunków. Każdy uczestnik, wracając do domu, zabrał ze sobą nie tylko walizkę wypełnioną nowymi pozycjami książkowymi, ale także nowe kontakty, nowo zdobytą wiedzę i całe mnóstwo impulsów i pytań, które wymagają

dodatkowej refleksji i pogłębienia. Liczymy na to, że wyciągnięte wnioski i uzyskane odpowiedzi zaowocują wartościowymi pracami i interesującymi projektami w przyszłości.

<https://www.pol-int.org/de/tagung/deutsch-polnisch-ukrainische-sommerakademie-2015-fuer?j5Q6rewycZ5HtUDXTWpx7UZE=1&cr=3528>